GEMEENTE EIBERGEN

EEN HART
VOOR SAMENWERKEN

Bestemmingsplan "Mestwerk Achterhoek"
(2e herziening bestemmingsplan Buitengebied)

BESTEMMINGSPLAN MESTWERK ACHTERHOEK

2e Herziening

Bestemmingsplan Buitengebied

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering d.d. 29 oktober 1996,

de secretaris, de voorzitter,

K.A. Merks. A. Emmens-Knol.

Inlichtingen:

Gemeente Eibergen

Sector wonen en werken

tel.: 0545-468215

Eibergen, oktober 1996.

Toelichting behorende bij het bestemmingsplan "Mestwerk Achterhoek" (2e partiële herziening Bestemmingsplan Buitengebied).

1. Inleiding.

Het onderliggende bestemmingsplan "Mestwerk Achterhoek" is een herziening van het Bestemmingsplan Buitengebied, vastgesteld door de raad op 27 juni 1995 en goedgekeurd door gedeputeerde staten bij besluit van 26 januari 1996, nr. RG95.34567. Deze 2e partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied voorziet in de mogelijkheid tot het oprichten van een mestbewerkingsbedrijf op dat gedeelte van de gesloten stortplaats 't Bellegoor aan de Deventer Kunstweg dat niet benut is voor het storten van afval.
Het bestuur van het Openbaar Lichaam Vuilverwerking Noord-Oost Achterhoek staat in beginsel positief tegenover de plannen.

2. Verzoek oprichting mestbewerkingsbedrijf.

Stichting Mestbureau Oost, Keuelenstraat 5 te Deventer, heeft een verzoek ingediend tot de oprichting van een mestbewerkingsbedrijf in de gemeente Eibergen. Mestbureau Oost is een organisatie van veehouders, loonwerkers en mestdistributeurs, die een duidelijke bijdrage wil leveren aan de oplossing van de mestproblematiek, ook in de regio Achterhoek. Binnen de mogelijkheden om dit te bereiken past het voornemen van het mestbureau om in de Achterhoek een mestbewerkingsinstallatie volgens het indampsysteem "Van Aspert" te realiseren. Dit mestbewerkingsbedrijf wordt ondergebracht in "Mestwerk Achterhoek BV".
Mestburau Oost heeft meer dan 4000 veehouders-contractanten met een gezamenlijke produktie van 2 miljoen ton mest op jaarbasis. Met de veehouders zijn 10-jarige contracten afgesloten, terwijl met meer dan 230 loonwerkers, distributeurs en exporteurs afspraken zijn gemaakt inzake het transport van de mest.
De voorgestane mestbewerking betekent een indikking tot circa 10%. Er ontstaat een halfprodukt dat na kwaliteitsverhoging (inspelen op de wensen van de akkerbouwers) afzetbaar is in de akkerbouwgebieden. Op de middellange termijn bestaat bij Mestbureau Oost het voornemen mest naar Frankrijk en Duitsland te exporteren, terwijl voor de lange termijn plannen bestaan om te komen tot een vorm van mestverwerking op een andere lokatie.
Het verzoek van Mestbureau Oost tot het concentreren van dunne mest wordt mede ingegeven door de Integrale Notitie "Mest- en Ammoniakbeleid". Vanaf 1998 betekent zulks een toenemende druk op de mestmarkt, doordat:
* rundveebedrijven overschotbedrijven worden;
* de verliesnormen lager worden (mineralenbalans);
* de aanvoernormen (in de akkerbouw) lager worden.

Als gevolg van de genomen maatregelen zullen de prijzen in het kader van de mestafzet stijgen.

3. Beschrijving van de inrichting en het proces.

Mestwerk Achterhoek B.V. heeft het voornemen een mestbewerkingsinstallatie op te richten voor de bewerking van dunne mest. Dit is waterige mest met een droge stofgehalte van maximaal 4% en gemiddeld kleiner dan 2%. De installatie werkt volgens hetzelfde principe als een reeds bestaande demonstratie-installatie te Odiliapeel (gemeente Uden N-B). De inrichting heeft een bewerkingscapaciteit van 135.000 ton per jaar.
Het bewerkingsprocédé en de aard en omvang van de installatie zal hierna aan de orde komen.

Procédé

In bijlage 1 zijn achtereenvolgens twee vogelvluchtaanzichten (schaal 1:2000 en 1:1000) en twee plattegronden (eveneens schaal 1:2000 en 1:1000) van de mestbewerkingsinstallatie bijgevoegd. Te zien is dat de inrichting bestaat uit vijf (volledig gesloten) opslag- en voorraadtanks en loods.

Deze loods heeft een lengte van circa 40 meter, een breedte van ongeveer 20 meter en een gevelhoogte (goothoogte) van circa 5 meter, terwijl de nokhoogte 8 meter bedraagt. De hoogte van de opslag- en voorraadtanks is lager dan de nokhoogte van de loods. Het ruimtebeslag van de gehele installatie (het totale terrein inclusief omringende beplanting) bedraagt ongeveer 1 hectare.
Op de volgende bladzijde staat de bewerkingstechniek schematisch afgebeeld. Op de plattegrond in bijlage 1 (1:1000) worden de meest relevante procesonderdelen ruimtelijk weergegeven. De dunne mest wordt aangevoerd in gesloten tankwagens en overgepompt naar een lostank. Vanuit deze lostank wordt de mest overgepompt naar een bezinktank. Hierin worden de grove deeltjes (brokjes, haren, zand en steentjes) door middel van bezinking afgescheiden van de mest. Vanuit de bezinktank wordt de mest overgepompt naar de hoofdopslagtank en van hieruit naar de beluchtingstank, waar de mest korte tijd wordt belucht. Als gevolg van dit beluchten worden de in de mest aanwezige stankstoffen gedeeltelijk afgebroken. Vervolgens wordt de mest overgepompt naar de aanzuurtank waar de mest enigszins wordt aangezuurd. Door het aanzuren wordt nagenoeg alle ammoniak in de mest gebonden. Nadat de mest is aangezuurd wordt deze naar een in de loods opgesteld indampvat gepompt. In dit indampvat wordt de mest onder onderdruk en bij een temperatuur van 55-60 graden C gekookt (ingedampt). Door het koken van de mest ontstaat waterdamp en daalt het volume van de mest tot 10% van het ingaande volume, hetgeen overeenkomt met circa 13.500 ton op jaarbasis. Deze ingedikte mest wordt in het schema aangegeven met de term "mestconcentraat". Dit mestconcentraat wordt opgeslagen in een opslagtank en per tankwagen afgevoerd naar de mesttekortgebieden. De bij het kookproces ontstane waterdamp (90% van het ingaande volume, dus circa 121.500 ton per jaar) koelt af en wordt vloeibaar. Deze waterstroom wordt in het schema aangeduid met de term "destillaat". Dit destillaat wordt door middel van een lichte aanzuring geconditioneerd en vervolgens in een filtratiesysteem (in het schema aangeduid met de term "omgekeerde osmose") zodanig gereinigd dat er een waterstroom (permeaat) ontstaat, die voldoet aan de in de "Voorlopige Inspectierichtlijn Mestverwerkingsinstallaties" genoemde eisen voor lozing op oppervlaktewater. Dit permeaat kan worden geloosd op het oppervlaktewater of op de rioolwaterzuiveringsinstallatie.
De hierboven beschreven werkwijze is een volledig gesloten proces: de mest komt in geen enkele fase tijdens de aanvoer, bewerking of afvoer in contact met de buitenlucht. Het mesttransport van en naar de installatie vindt uitsluitend plaats in gesloten tankwagens. De opslag van de mest vindt plaats in gesloten tanks waarvan de lucht wordt afgezogen naar één centraal punt. Vanuit dit punt wordt de lucht naar een geregeld biofilter geleid en gereinigd. De loods wordt onder lichte onderdruk gehouden, waardoor er ook hier geen ongereinigde lucht kan ontsnappen. Deze inpandige lucht wordt eveneens naar een centraal punt afgezogen en vervolgens gereinigd. Het transport van de mest tussen de verschillende tanks vindt plaats door verpomping in ondergronds aangelegde leidingen.

4. Beleid van hogere overheden.

Provincie
In het vigerende streekplan Oost-Gelderland wordt niet aangegeven welke lijn dient te worden gevolgd bij de vestiging van mestbewerkings- en mestverwerkingsstallaties. Wel wordt op bladzijde 49 van het streekplan bij het onderdeel "ruimtevragende milieuhygiënische voorzieningen" aandacht besteed aan de plaatsbepaling van nieuwe zuiveringsinstallaties. Het simpelweg toepassen van de daar genoemde uitgangspunten op deze planherziening lijkt niet gewenst ook al vanwege de "Voorlopige inspectie richtlijn mestverwerkingsinstallaties".

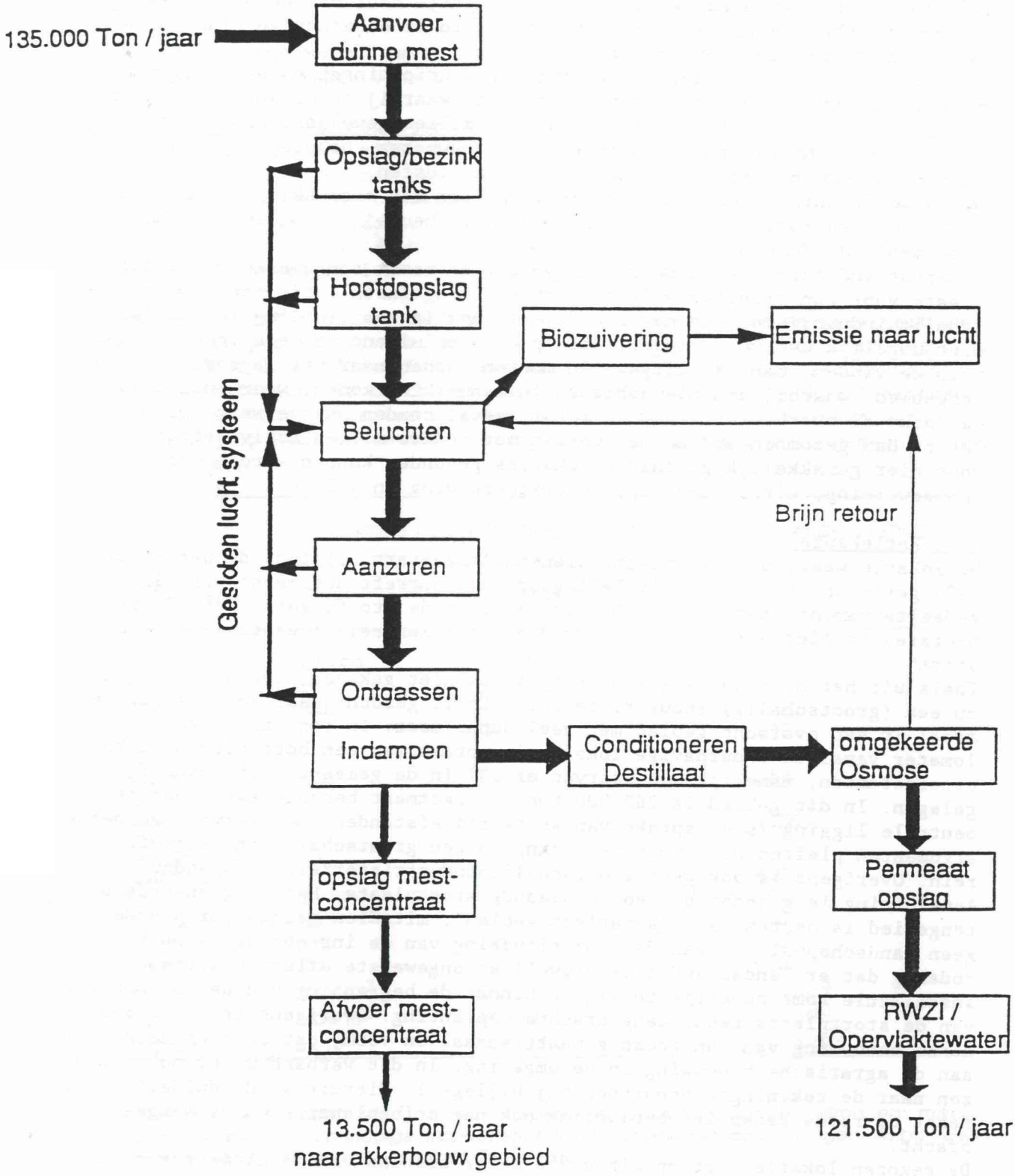
135.000 Ton / jaar
Aanvoer dunne mest
Opslag/bezink tanks
Hoofdopslag tank
Biozuivering
Emissie naar lucht
Gesloten lucht systeem
Beluchten
Brijn retour
Aanzuren
Ontgassen
Indampen
Conditioneren Destillaat
omgekeerde Osmose
opslag mest-concentraat
Permeaat opslag
Afvoer mest-concentraat
RWZI / Oppervlaktewater
13.500 Ton / jaar
naar akkerbouw gebied
121.500 Ton / jaar

Voorlopige inspectie richtlijn mestverwerkingsinstallaties (juni 1991)
In deze richtlijn staan vestigingscriteria voor mestverwerkingsinstallaties. In het kader van deze richtlijn wordt in het bijzonder gedacht aan mestverwerkingsfabrieken en niet zozeer aan mestbewerkingsbedrijven, doch de genoemde criteria kunnen voor een belangrijk deel ook op de vestiging van een mestbewerkingsbedrijf, als bedoeld in de onderhavige planherziening, van toepassing worden verklaard.
Volgens de richtlijn vragen mestverwerkingsinrichtingen om een zorgvuldige ruimtelijke en milieuhygiënische inpassing, waarbij de belangrijkste karakteristieken voor de lokatiekeuze zijn: de milieu-gevolgen, het ruimtebeslag en de verschijningsvorm (grondoppervlak, bouwmassa, hoogte) en de aan- en afvoer van grondstoffen, produkten en afvalstoffen.
De in de richtlijn genoemde afwegingsaspekten met betrekking tot de lokatie en het milieu komen in de paragrafen "lokatiekeuze" en "milieuhygiënische aspekten" aan de orde.
Samenvattend concludeert de richtlijn dat de meest aangewezen vestigingsplaats voor een (grootschalige) mestverwerkingsinstallatie een vrij grootschalig industrieterrein met een (zeer) gunstige ontsluiting is. Blijkt het niet mogelijk een vestigingsplaats op of aansluitend aan een industrieterrein te vinden, dan zal uitgeweken moeten worden naar het (agrarische) buitengebied, waarbij dan die gebieden in aanmerking komen, waar industriële landbouw al overheerst. In dit laatste geval zouden mestverwerkingsinstallaties dan gecombineerd kunnen worden met andere milieu-activiteiten waarvoor niet gemakkelijk geschikte lokaties gevonden kunnen worden, zoals afvalverwerking, afvalrecycling, compostbereiding en RWZI's.

5. Lokatiekeuze.
De lokatie waarvoor deze planherziening is gestart, ligt op de per 1 maart 1995 gesloten stortplaats 't Bellegoor. Het betreft het meest westelijk gedeelte van de stortplaats. Op dit deel van de stortplaats (een kleine 2 hectare) is niet gestort. Ter plekke geldt momenteel de bestemming "vuilstort".
Zoals uit het hiervoor gestelde blijkt, is niet gekozen voor de vestiging op een (grootschalig) industrieterrein. Er is gezocht naar een lokatie centraal in een overschotgebied met veel dunne mest. In een straal van 10 kilometer vanaf de onderhavige lokatie is sprake van een hoge dichtheid MBO-contractanten, namelijk 398 waarvan er 237 in de gemeente Eibergen zijn gelegen. In dit gebied is 282.000 ton contractmest beschikbaar. Door de centrale ligging is er sprake van korte rij-afstanden. De hiervoor genoemde argumenten pleiten niet voor vestiging op een grootschalig industrieterrein. Overigens is ook geen grootschalig industrieterrein voorhanden.
Aansluiting is gezocht bij een bestaande stortplaats. Het aangrenzende buitengebied is bestemd als "agrarisch gebied", mitsdien gelden ter plekke geen landschappelijke waarden. De situering van de inrichting is nochtans zodanig dat er landschappelijk nauwelijks ongewenste effecten optreden. De installatie komt namelijk te liggen binnen de begrenzing van de ten behoeve van de stortplaats reeds aangebrachte beplanting. Overigens is de te realiseren bebouwing van een zodanig maat, schaal en vorm, dat ze niet detoneert aan de agrarische bebouwing in de omgeving. In dit verband wordt ook verwezen naar de tekeningen behorende bij bijlage 1. Hieruit wordt duidelijk dat naast de reeds aanwezige beplanting ook nog erfbeplanting wordt aangebracht.
De gekozen lokatie ligt op circa 250 meter afstand van de 25-jaarszone van het waterwingebied Haarlo. Er is niet sprake van een bodembeschermingsgebied, een stiltegebied of een gebied met een belangrijke recreatieve waarde.
Uit de milieuparagraaf blijkt dat omwonenden en nabijgelegen bedrijven geen milieubelasting van de installatie ondervinden. De afstand tot de dichtstbijgelegen bebouwing bedraagt ruim 200 meter.

Er is sprake van een goede ontsluiting. De stortplaats ligt aan de Deventer Kunstweg, terwijl voorts op de stortplaats zelf een goede infrastructuur aanwezig is. Daarnaast bestaat de mogelijkheid het effluent op een verantwoorde manier te lozen, omdat ter plekke een A-waterleiding van het waterschap en een drukriolering aanwezig is. De capaciteit van deze riolering is voldoende.

Bovenstaande argumenten geven aan dat alle ruimtelijke belangen zijn afgewogen en dat een keuze voor deze lokatie meer dan verantwoord is.

6. Milieuhygiënische aspecten.

In het kader van deze milieuparagraaf komen in 6.1 tot en met 6.4 de relevante milieu-aspecten met betrekking tot respectievelijk oppervlaktewater, lucht (geur), bodem & grondwater en geluid aan de orde. In onderdelen 6.5 tot en met 6.7 worden achtereenvolgens de verkeersaspecten, aspecten met betrekking tot energie en het gebruik van grond- en hulpstoffen behandeld. Aan het slot wordt in 6.8 een conclusie getrokken.

6.1 Water

Op basis van metingen aan de demonstratie-installatie is de kwaliteit van het te lozen permeaat in beeld gebracht. De analyses van het permeaat zijn verricht door Tauw Milieu B.V., een onafhankelijk door Sterlab gekwalificeerd laboratorium. In de onderstaande afbeelding wordt de kwaliteit van het le lozen water (gemeten waarden van het permeaat) vergeleken met de voor lozing op RWZI en de voor lozing op oppervlaktewater (algemeen) gehanteerde normen:

	INDICATIEVE LOZINGSNORMEN		GEMETEN WAARDEN PERMEAAT
Parameter	RWZI mg/l	Oppervlaktewater mg/l	mg/l (behalve pH)
pH	6.5-9.0	6.5-9.0	7.7
kleur	p.m	geen kleuring	--
CZV	1500	--	10-20
BZV	500	15	5-10
O_2	--	4	--
N totaal	100	10	0.5-5
$(N_{kj} + NO_2^- + NO_3)$			
NO_2^-	--	--	<0.05
onopgeloste bestanddelen	--	30	< 20
Ptot	30	1-2	< 0.1
Chloride	150	150	< 20
Kalium	p.m	p.m	< 0.2
Sulfaat	100	100	< 25
Koper	100×10^{-3}	50×10^{-3}	$< 4 \times 10^{-3}$
Zink	400×10^{-3}	200×10^{-3}	$< 3 \times 10^{-3}$
Cadmium	5×10^{-3}	2.5×10^{-3}	$< 0.1 \times 10^{-3}$

Afbeelding 2: kwaliteit effluent versus algemeen geldende normen (Bronnen: m.b.t. oppervlaktewater: Voorlopige Inspectierichtlijn Mestverwerkingsinrichtingen. M.b.t. de gemeten waarden van het permeaat: Tauw Milieu B.V.

Uit deze afbeelding blijkt dat het te lozen water niet alleen voldoet aan de lozingsnormen die gelden voor lozing op een RWZI, maar zelfs aan de algemene normen voor lozing op oppervlaktewater.

6.2 Lucht (geur)

In paragraaf 3 is aangegeven dat er op geen enkele wijze ongereinigde lucht kan ontsnappen. Alle proces- en inpandige lucht wordt afgezogen naar een centraal punt en in een geregeld biofilter gereinigd. Dientengevolge heeft de inrichting slechts één punt waar (gereinigde) lucht uitgestoten wordt. Met betrekking tot het proces zijn met name de geur- en ammoniakuitstoot van belang. Op basis van (opgeschaalde) metingen (verricht door een onafhankelijk hiertoe bevoegd adviesbureau: Projectresearch Amsterdam B.V.) aan de demonstratieinstallatie is het volgende gebleken. De hoeveelheid ammoniak die wordt uitgestoten bedraagt voor de op te richten installatie minder dan 0,56 mg/m3. De norm voor mestbe- en verwerkingsinrichtingen ligt op 5 mg/m3. De ammoniakuitstoot ligt dus ver beneden de norm. In combinatie met de geringe hoeveelheid lucht die wordt uitgestoten (1026 m3/uur) zorgt deze lage concentratie er voor dat de ammoniakuitstoot per jaar slechts circa 4 kg bedraagt. Indien dit wordt vergeleken met bijvoorbeeld een varkensstal, waar voor fokzeugen gerekend wordt met 8,1 kg ammoniak per dierplaats per jaar, kan worden gesteld dat dit een zeer geringe hoeveelheid is. De meest vergaande streefwaarde op het gebied van geur is als volgt te omschrijven. Er mogen geen woningen zijn gelegen in een geurcirkel waar meer dan twee etmalen per jaar geur is waar te nemen (de zogenaamde 1 Ge/99,5 percentiel geurcontourlijn). Uit bijlage 2 blijkt dat de lijn waarbinnen twee etmalen per jaar geur is waar te nemen, is gelegen op een afstand van circa 60 meter. Daar er geen woningen zijn gelegen binnen deze afstand (de dichtstbij gelegen bebouwing ligt op ruim 200 meter) wordt er aan deze streefwaarde voldaan.

6.3 Bodem en grondwater

Gedurende het functioneren van de installatie zal geen grondwater worden onttrokken. Evenmin zal er uitworp van stoffen naar de bodem of grondwater plaats vinden. Daarnaast zijn de volgende bodembeschermende voorzieningen getroffen. In de loods ligt een vloeistofdichte betonnen vloer, waardoor er geen mest in de bodem of het grondwater terecht kan komen; de mestvoorraad- en opslagtanks worden gebouwd volgens de hiertoe geldende regelgeving en het rioolstelsel is een zogenaamd verbeterd gescheiden stelsel, waarin proces- en regenwater gescheiden worden afgevoerd.

6.4 Geluid

Doordat nagenoeg alle geluidbronnen en geluidproducerende aktiviteiten binnen de loods plaats vinden en omdat de afzonderlijke geluidbronnen in de bodem zijn verzonken of zijn voorzien van een akoestische omkapping is de geluidproduktie van de installatie als geheel gering.
Een inventarisatie van de geluidproducerende aktiviteiten en bronnen (inclusief transport) en de berekening van de geluidscontouren (equivalente geluidniveau) en de piekbelasting (kortstondige verhogingen van het geluidniveau) op de dichtstbijzijnde woningen zijn te vinden in bijlage 3. De gevolgens voor de 4 dichtstbijzijnde woningen zijn daarnaast samengevat in de onderstaande afbeelding.

Woning	LAeq(dB(A))			LAmax.(dB(A))		
	dag	avond	nacht	dag	avond	nacht
Bellegoorsweg 2	33.9	23.5	23.5	47.7	23.5	23.5
Bellegoorsweg 4	36.1	25.6	25.6	49.1	25.6	25.6
Bellegoorsweg 6	32.2	21.4	21.4	44.2	21.4	21.4
Bellegoorsweg 8	28.4	15.5	15.5	43.1	15.5	15.5
Norm	40	35	30	60	55	50

Te zien is dat zowel het equivalente geluidsniveau (LAeq) als de piekbelasting (LAmax.) ver beneden de voor het buitengebied geldende normen is gelegen.

6.5 Verkeersbewegingen

Jaarlijks zal er 135.000 ton mest in de inrichting worden bewerkt. Deze mest wordt aangevoerd in tankwagens met een laadcapaciteit van 36 ton. De aan en afvoer vindt uitsluitend plaats in de periode van maandag tot en met vrijdag tussen 7.00 en 19.00 uur. Dit betekent, uitgaande van 260 beschikbare werkdagen per jaar, dat er per dag gemiddeld 14,4 vrachten mest worden aangevoerd. Dit komt overeen met gemiddeld 29 verkeersbewegingen per werkdag.

Op basis van bestaande telgegevens (1994) is berekend dat er in de periode van 7.00 tot 19.00 uur gemiddeld 1464 verkeersbewegingen plaats vinden op de Deventer Kunstweg. Indien het aantal transportbewegingen van de voorgenomen aktiviteit wordt gerelateerd aan de huidige hoeveelheid verkeersbewegingen blijkt dat de stijging van het aantal verkeersbewegingen ongeveer 2% bedraagt.

Opgemerkt zij hierbij nog het volgende. Bij de bepaling van het aantal verkeersbewegingen dat op zal treden als gevolg van de oprichting van de installatie van Mestwerk Achterhoek B.V. is geen rekening gehouden met het feit dat het voor de installatie benodigde mesttransport een vervanging (en geen toevoeging) betreft van het reeds bestaande mesttransport in de omgeving. Momenteel wordt de overschotmest namelijk ook per as afgevoerd, waarbij voor een gedeelte gebruik wordt gemaakt van de Deventer Kunstweg. Dit gedeelte is moeilijk de kwantificeren, maar het leidt er toe dat het aantal toenemende verkeersbewegingen op de Deventer Kunstweg in werkelijkheid lager zal liggen dan de hierboven genoemde 29 per dag.

Opgemerkt zij hierbij dat als gevolg van de sluiting van de vuilstortplaats per 1 maart 1995 het aantal verkeersbewegingen op de Deventer Kunstweg is afgenomen. Per saldo zal er daarom niet sprake zijn van een toename van de verkeersbewegingen. Zie tevens het gestelde onder ad 7. van de eerste inspraakreactie bij paragraaf 8 "maatschappelijke uitvoerbaarheid".

6.6. Energie

Voor het indampen van vloeistoffen bestaan verschillende soorten indampers. Gekozen is voor een horizontaal opgestelde indamper, waarbij gebruik wordt gemaakt van mechanische damprecompressie. Indien het energiegebruik van dit indampprincipe wordt vergeleken met dat van alternatieve indamptechnieken blijkt dat het energieverbruik van de gekozen indampwijze lager ligt dan dat van mogelijke alternatieven.

Naast de keuze voor een zeer energiezuinige indamptechniek zijn de volgende maatregelen genomen. Er wordt gebruik gemaakt van warmtewisselaars. Het uit het indampproces ontstane destillaat wordt door een warmtewisselaar geleid en geeft warmte af aan de inkomende mest. Hierdoor wordt de te bewerken mest in temperatuur verhoogd en kost het slechts een geringe hoeveelheid energie om de mest op kooktemperatuur te krijgen. De warmte die nodig is om het indampvat op de vereiste temperatuur te houden wordt geleverd door een warmte-krachtkoppeling. De in de gasmotor ontstane thermische energie (warmte) wordt gebruikt om zowel het gebouw als het indampvat te verwarmen. Het gevolg van de bovengenoemde energiebesparende maatregelen is dat het energieverbruik per ton te bewerken mest slechts 52,2 kWh bedraagt. Dit komt overeen met een bedrag van f.2,48 per ton te bewerken mest.

6.7 Grond- en huplstoffen

De enige grondstof in het bewerkingsprocédé wordt gevormd door de te bewerken dunne mest. Hierbij is echter niet sprake van een ge- of verbruik van grondstoffen, maar veeleer van opwaardering van een produkt met een negatieve marktwaarde tot een waardevol en nuttig toepasbaar bemestingsprodukt.

Het verbruik van hulpstoffen is beperkt tot de volgende stoffen:
- zuur (benodigd voor het aanzuren van de mest; het betreft enkele liters per m3 te bewerken mest);
- smeerolie (benodigd voor de gasmotor);
- een op natronloog gebaseerd reinigingsmiddel voor de membranen van de omgekeerde osmose.

6.8 CONCLUSIE

Uit deze paragraaf blijkt dat de lokale milieu-effecten als gevolg van de oprichting van een mestbewerkingsinstallatie op de vuilstortplaats 't Bellegoor zeer gering zijn en dat wordt voldaan aan de voor de verschillende milieu-aspecten geldende normen. Opgemerkt dient te worden dat in deze paragraaf alleen de milieugevolgen van de installatie in enge zin in ogenschouw zijn genomen. Het feit dat de mest door bewerking in de aanwendingsfase aanzienlijk minder ammoniakuitstoot veroorzaakt (waardoor de netto-ammoniakuitstoot in de regio fors daalt), het feit dat de bewerkte mest een uitstekend alternatief vormt voor een aantal kunstmesttoepassingen (en hierdoor een bijdrage levert aan de terugdringing van het mineralenoverschot) en het feit dat het aantal transportkilometers met 90% wordt gereduceerd zijn niet aan de orde gekomen.
Een integrale en gedetailleerde analyse van alle mogelijke directe en indirecte milieu-effecten zal plaats vinden in het milieu-effectrapport dat in het kader van de vergunningverlening ingevolge de Wet Milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor Mestwerk Achterhoek B.V. zal worden opgesteld.

7. Wijze van bestemmen.

Wat betreft de wijze van bestemmen is aansluiting gezocht bij de systematiek van het Bestemmingsplan Buitengebied, vastgesteld door de raad op 27 juni 1995 en goedgekeurd door gedeputeerde staten van Gelderland op 26 januari 1996. nr. RG95.34567.

8. Uitvoerbaarheid.

economische uitvoerbaarheid

De uitvoering van het plan brengt voor de gemeente geen kosten met zich mee. Gelet op het grote aantal MBO-contractanten is de financiële haalbaarheid door Mestwerk Achterhoek B.V. gegarandeerd.

maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van de inspraak, als bedoeld in artikel 6a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, heeft het plan van 5 april 1996 tot en met 18 april 1996 ter visie gelegen.
Voorafgaande aan deze terinzagelegging heeft verzoeker (MBO) voor de omliggende bewoners een voorlichtingsavond gehouden en voorts hebben de buurtbewoners een bezoek gebracht aan de proefinstallatie te Odiliapeel.
In het kader van genoemde inspraak zijn een 26-tal reacties ingediend. Als gevolg daarvan is er op 17 juni 1996 een hoorzitting met insprekers gehouden. Het desbetreffende verslag is als bijlage 4 bijgevoegd. Voorts heeft er op 12 juli 1996 nog een vervolggesprek met twee buurtbewoners plaats gevonden (het verslag daarvan is als bijlage 5 toegevoegd), hetgeen geleid heeft tot een brief aan alle insprekers d.d. 18 juli 1996 (bijlage 6).

Van de ingekomen reacties zijn er 25 verwoord door middel van een standaard brief. Eén reactie is ingediend door DAS-rechtsbijstand, namens de heren J.W.M., A.M. en S.J.M. Dibbelink.
In de standaardbrief wordt in het bijzonder aandacht gevraagd voor de volgende punten:
1. Raadsbesluit van 14 juni 1984 (moet zijn 12 juni 1984): bij het niet gebruiken van de ingebrachte landbouwgrond voor stortaktiviteiten, gaat deze terug naar de landbouw.

2. Het gehele bestemmingsplan Buitengebied is er op gericht, dat er geen industrie mag zijn in het buitengebied.
3. De Belt (bedoeld wordt dus de stortplaats) is op dit moment een enorme belasting voor het milieu (er kan geen verdere belasting meer bij), vanwege:
   a. vervuiling grond;
   b. vervuiling grondwater;
   c. het feit dat op dit terrein geen industriële activiteiten mogen plaats vinden (buitengebied);
   d. het feit dat er op dit moment nog steeds wordt gestort.
4. Waardevermindering particuliere bebouwing buitengebied.
5. Stankoverlast bij overpompen van de mest.
6. Het vrijkomen van bacteriën en virussen met name ziekte van aujeszky.
7. Veel zwaar transport voor aan- en afvoer van mest.

Alvorens wordt ingegaan op de hierboven genoemde punten wordt opgemerkt, dat de gewenste nieuwe activiteit, namelijk het oprichten en in stand houden van een mestbewerkingsinstallatie, feitelijk los staat van de ontwikkelingen die betrekking hebben op de stortplaats.

Ad 1. Het betreft hier het raadsbesluit dat voorziet in de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied waardoor het mogelijk wordt dat vuilstortplaats 't Bellegoor met zes hectare uitbreidt. De gemeenteraad heeft toen besloten voor de gehele zes hectare de bestemming vuilstort te laten gelden, doch met het bestuur van het Openbaar Lichaam Vuilverwerking Noord-Oost Achterhoek in overleg te treden teneinde te bewerkstelligen dat een fasering in tijd wordt aangebracht. Genoemd bestuur heeft de gevraagde fasering in zijn plannen opgenomen, waardoor nu circa 4 hectare van de oorspronkelijke uitbreiding daadwerkelijk is volgestort en nog circa 2 hectare braak ligt. Tijdens de behandeling destijds in de raad is gesproken over deze genoemde fasering. Argument voor het aanbrengen van een fasering is, dat de bestemming van de grond die mogelijk niet voor de stort behoeft te worden aangewend, door tussenkomst van de gemeenteraad weer de bestemming cultuurgrond kan krijgen. Het geven van een bestemming is wettelijk gezien een bevoegheid van de gemeenteraad. Hoe dan ook dient de bestemming in de raad aan de orde te komen, wanneer een bestemming vuilstort niet meer aan de orde is. Door de onderhavige planherziening komt de bestemming van de resterende twee hectare in de raad aan de orde. Bij het geven van een nieuwe bestemming dient daarbij ook het belang van de eigenaar van de grond in ogenschouw te worden genomen. De desbetreffende grond is eigendom van het Openbaar Lichaam Vuilverwerking Noord-Oost Achterhoek. In overleg met het bestuur van genoemd Lichaam is deze planherziening in procedure gebracht. Alhoewel in de raadsvergadering van 12 juni 1984 de intentie aanwezig was, dat de gronden die mogelijk niet voor de stort worden gebruikt weer een agrarische bestemming zouden krijgen, is zulks niet definitief vastgelegd. Afgesproken is dat te zijner tijd de bestemming van de eventueel resterende gronden in de raad aan de orde wordt gesteld. Aan deze afspraak wordt voldaan.
Het ontwerp-plan gaat dus niet uit van een bestemming "agrarisch gebied", maar de ter plekke gewenste activiteit (mestbewerking) heeft wel een zeer belangrijke functie voor de landbouw. In dit verband wordt geciteerd uit het advies d.d. 10 mei 1996, nr. RG96.18125, van de provinciale diensten: "Uit landbouwkundig oogpunt bestaat in het bijzonder aan deze mestbewerkingsinstallatie grote behoefte."

Ad 2. Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied voor de gemeente Eibergen, vastgesteld door de raad op 27 juni 1995 en goedgekeurd door gedeputeerde staten van Gelderland bij besluit van 26 januari 1996, maakt een onderscheid tussen 1. functioneel aan het buitengebied gebonden niet-agrarische

bedrijven en 2. niet-functioneel aan het buitengebied gebonden niet-agrarische bedrijven. Voornoemd bestemmingsplan gaat er van uit dat de functioneel aan het buitengebied gebonden niet-agrarische bedrijven een volwaardige plaats hebben in het buitengebied en mitsdien qua bestemmingsregeling op hetzelfde niveau zijn geplaatst dan de agrarische bedrijven. Een mestbewerkingsbedrijf valt naar ons oordeel onder de categorie van functioneel aan het buitengebied gebonden niet-agrarische bedrijven.

Ad 3a en 3b. Uit de toelichting (paragraaf 6.3) wordt duidelijk dat de activiteit die voortvloeit uit de onderhavige planherziening geen belasting voor de bodem en het grondwater betekent.

Ad 3c. Het bestemmingsplan Buitengebied biedt ruimte aan bedrijven die een functionele binding aan het buitengebied hebben. Zie overigens het gestelde onder ad 2.

Ad 3d. Er vinden op de stortplaats geen stortactiviteiten meer plaats. Wat wel geschiedt is het verzamelen van bouwstoffen ten behoeve van de toekomstige eindafwerking van de stortplaats.

Ad 4. In zijn algemeenheid kan er bij nieuwe ontwikkelingen sprake zijn van één of andere vorm van schade. Gelet evenwel op de relatief geringe bouwmassa van het gewenste mestbewerkingsbedrijf, de ruime afstand tot de dichtstbijgelegen bebouwing (namelijk ruim 200 meter), de inpassing van het bedrijf in het landschap door middel van beplanting (reeds in belangrijke mate aanwezig) en de situering van het bedrijf binnen de contouren van de stortplaats, is waardevermindering niet of nauwelijks aantoonbaar. Mocht er al sprake van schade zijn, dan is die schade niet zodanig dat die redelijkerwijs niet ten laste van de desbetreffende inspreker behoort te blijven.

Ad 5. Bij het overpompen van mest zal niet sprake zijn van stankoverlast, omdat zulks plaats vindt in een gesloten circuit. Zie overigens ook de paragrafen 6.3 en 3 van de toelichting en het gestelde onder ad 1. bij het becommentariëren van de hierna door Das-rechtsbijstand ingebrachte opmerkingen.

Ad 6. Zie het terzake uitgebracht deskundigen advies van de Gezondheidsdienst voor Dieren d.d. 28 mei 1996 (bijlage 7).

Ad 7. Uit de toelichting (paragraaf 6.5) blijkt dat er sprake is van een zeer geringe toename van de verkeersintensiteiten. Uit de telgegevens die de gemeente voorhanden heeft blijkt dat na sluiting van de stortplaats (1 maart 1995) het aantal verkeersbewegingen gedurende de periode van 7.00 tot 19.00 uur gemiddeld 1118 per dag bedraagt. Door sluiting van de stortplaats is derhalve het aantal verkeersbewegingen op de Deventer Kunstweg met bijna 350 per werkdag verminderd. De op basis van het onderliggende plan te verwachten toename van het aantal verkeersbewegingen van 29 per werkdag is dus minimaal. Het reeds eerder genoemde advies van de provinciale diensten zegt hiervan: "De beperkte verkeerstoename, veroorzaakt door aan- en afvoer, levert eveneens geen problemen op."

De argumenten genoemd in de brief van DAS-rechtsbijstand kunnen als volgt worden samengevat:

1. Risico van infectie, wat kan leiden tot de ziekte van aujeszky. Het overpompen van de aangevoerde mest in de daarvoor bestemde lostank geschiedt in de open lucht.
   Het proces is met onvoldoende waarborgen omkleed teneinde infectie van dieren te voorkomen. Onduidelijk is wat de gevolgen zijn wanneer zich een calamiteit voordoet.

2. Volgens de inspectierichtlijn mestverwerkingsinstallaties dient het onderhavig bedrijf te worden gesitueerd op een vrij grootschalig industrieterrein, danwel in het agrarisch buitengebied waar industriële landbouw overheerst. De onderhavige lokatie voldoet dus niet aan deze richtlijn. Er wordt in beginsel ongemotiveerd afgeweken van de criteria uit de inspectie richtlijn.
3. De uitkomsten van de m.e.r. dienen te worden betrokken bij de vaststelling van het onderliggende plan. Zolang dit rapport nog niet voorhanden is, ligt vaststelling van dit plan niet in de rede.
4. Volgens artikel 17A kan het gehele perceel worden bebouwd. Zulks is niet wenselijk, omdat daardoor het mestbewerkingsbedrijf nog behoorlijk kan worden uitgebreid. De bebouwingsgrens dient te worden beperkt tot de bebouwing zoals die nu wordt gewenst.
5. In het voorontwerp wordt aangegeven dat er een beplanting dient te worden aangebracht. Teneinde dit te stimuleren zijn cliënten van mening dat in de bestemming zulks tot uitdrukking dient te komen.
6. Cliënten beschikken over een calamiteiten-verzekering met betrekking tot hun bedrijf. De vestiging van een mestbewerkingsbedrijf heeft grote gevolgen voor deze verzekering. Immers de mogelijkheid bestaat dat, gezien de verhoging van de risico-factoren, deze verzekering door de desbetreffende maatschappij zal worden beëindigd.

De door DAS-rechtsbijstand ingebrachte opmerkingen is aanleiding om als volgt te reageren.

Ad 1. De stelling dat het overpompen van de aangevoerde mest in de open lucht plaats vindt, is onjuist. Bij het overpompen komt de mest niet in contact met de buitenlucht. Het proces is bij het lossen en het laden als volgt:
Lossen: De tankwagen leegt de inhoud in de mestopslagtank. Er gaat volume uit de tankwagen. Om dit volume op te vullen wordt lucht aangezogen. Er komt geen lucht vrij bij de tankwagen. In de opslagtank komt er mest bij. Er wordt derhalve lucht verdrongen. De opslagtank is aangesloten op het luchtreinigingssysteem. De vrijkomende lucht komt derhalve in het luchtreinigingssysteem. Dit betekent dat geen ongereinigde lucht kan ontsnappen.
Laden: De tankauto is aangesloten op het dampretoursysteem. De lucht die vrij komt bij het laden van de tankauto gaat door middel van het dampretoursysteem naar de opslagtank. Dit betekent dat er bij het laden ook geen lucht ontsnapt.
Uit de plantoelichting wordt overigens nog eens duidelijk dat er sprake is van een totaal gesloten circuit.
Wat betreft het gevaar voor het overbrengen van ziektekiemen en het ontstaan van de ziekte van aujeszky wordt verwezen naar de brief van de Gezondheidsdienst voor Dieren van 28 mei 1996 die als bijlage is toegevoegd.
In het kader van de milieuvergunning wordt een inrichtingen-mer procedure gevolgd. Wanneer daaruit mocht blijken dat de oprichting van het mestbewerkingsbedrijf op de voorgestelde lokatie niet verantwoord is (in verband met calamiteiten), zal geen milieuvergunning worden verleend.

Ad 2. Onjuist is de stelling dat de lokatie niet voldoet aan de inspectierichtlijn. De inspectierichtlijn spreekt namelijk een voorkeur uit voor een grootschalig industrieterrein.
Wel correct is de stelling dat niet is gekozen voor een lokatie op een grootschalig industrieterrein. Het bedrijfsterrein De Kiefte te Eibergen is te kleinschalig. Het mestbewerkingsbedrijf zou dan geplaatst moeten worden bij bedrijven als een meubeltoonzaal, keukencentrum, bouwmarkt, garagebedrijf en dergelijke. Zulks is niet gewenst.

Het grootschalige regionale bedrijfsterrein ten noorden van Groenlo wordt op korte termijn nog niet ontwikkeld.
De gekozen lokatie voldoet aan de inspectierichtlijn, omdat de situering plaats vindt in een gebied waar industriële landbouw (bio-industrie) aanwezig is. Zie ook de paragrafen 4 en 5 van de toelichting.

Ad 3. Voor de vestiging van een dergelijke inrichting is geen lokatie-mer noodzakelijk. De vereiste milieuvergunning is mer-plichting en in dat kader wordt ook een inrichtingsmer-procedure doorlopen. Een dergelijke inrichtingsmer is voor een identieke installatie -evenwel voor een lokatie in Noord-Brabant- door de mer-commissie aanvaardbaar bevonden.

Ad 4. Het perceel met de bestemming "mestbewerking" is voorzien van een bebouwingsoppervlak. Dit bebouwingsoppervlak geeft bebouwingsgrenzen aan. Binnen dit bebouwingsoppervlak mogen bedrijfsgebouwen worden opgericht. De grootte van het bebouwingsoppervlak is afgestemd op de omvang van de huidige ingediende plannen.

Ad 5. Er is ter plekke reeds een beplanting aanwezig. De plankaart en de voorschriften worden terzake aangepast.

Ad 6. Uit de toelichting mag geconcludeerd worden dat de gevolgen van de mestbewerkingsinstallatie voor de omgeving zeer gering zijn. In dit verband wordt ook verwezen naar de brieven van Delta Lloyd en Interpolis, die als bijlagen 8 en 9 zijn bijgevoegd.

9. Overlegresultaten.

In het kader van het vooroverleg als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening 1985 is het plan ter beoordeling voorgelegd aan diverse provinciale diensten, alsmede aan de inspektie ruimtelijke ordening en de inspektie voor de volksgezondheid en de milieuhygiëne.

Resultaten:

1. Bij brief van 19 april 1996 deel te Waterschap van de Berkel, Postbus 26, 7240 AA LOCHEM, mede geen op- of aanmerkingen op het plan te hebben.
2. Het Zuiveringsschap Oostelijk Gelderland, Postbus 148, 7000 AC DOETINCHEM, deelt bij brief van 4 april 1996 mede dat het ontwerp-plan geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen.
3. De regionaal inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne, Postbus 60082, 6800 JB ARNHEM, bericht op 22 april 1996 als volgt:
   "De partiële herziening dient om de vestiging van een mestbewerkingsinrichting mogelijk te maken. Volgens het plan zal in het kader van de vergunningverlening ingevolge de Wet Milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewater nog de procedure van een milieu-effectrapportage worden doorlopen. Hoewel de milieu-effectrapportage voor de desbetreffende activiteit niet is gekoppeld aan het bestemmingsplan, is het gewenst de herziening pas vast te stellen als het milieu-effectrapport gereed is. In dat geval kan de informatie uit het milieu-effectrapport worden benut voor dit plan. Ik adviseer u daarom de procedure voor de planherziening af te stemmen op die van de milieu-effectrapportage."

   Hierop wordt als volgt gereageerd.
   De regionaal inspecteur geeft duidelijk aan dat de m.e.r. niet is gekoppeld aan het bestemmingsplan, maar dat informatie uit het milieu-effectrapport kan worden gebruikt voor de onderhavige planherziening. Deze mogelijkheid is inderdaad aanwezig indien voldoende tijd voorhanden is om de procedure af te ronden. Verzoeker heeft evenwel belang bij een spoedige realisatie van het mestbewerkingsbedrijf. Wanneer het bedrijf voor 1 januari 1998 is gerealiseerd, heeft verzoeker recht op een grote bijdrage van het Ministerie van LNV in de investeringskosten.

Gelet op dit belang is het streven er op gericht de planprocedure op een zodanig tijdstip afgerond te hebben, dat wanneer de milieuvergunning wordt afgegeven ook de bouwvergunning kan worden verleend. In dit verband is het noodzakelijk dat beide procedures (m.e.r. en bestemmingsplan) niet volgtijdig, maar gelijktijdig worden doorlopen.
Opgemerkt dient te worden dat in het kader van de onderhavige planherziening de m.e.r. helemaal niet aan de orde is, omdat het een inrichtingenmer betreft en niet een lokatiemer. Overigens is hetgeen aan relevante informatie in het kader van de m.e.r. voorhanden is, opgenomen in de plantoelichting.

4. De inspecteur Ruimtelijke Ordening, Postbus 6225, 7401 JE DEVENTER, antwoordt bij brief van 7 mei 1996 als volgt op het ontwerp-plan:
"Volgens het plan zal in het kader van de vergunningverlening ingevolge de Wet Milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor Mestwerk Achterhoek B.V. nog de procedure van een milieu-effectrapport worden doorlopen. De informatie uit het milieu-effectrapport kan gebruikt worden voor onderhavig plan. Ik adviseer daarom de procedure voor de planherziening af te stemmen op de procedure voor het milieu-effectrapport.
Ik neem aan dat in het milieu-effectrapport de effecten op de omgeving in brede zin worden meegenomen, waaronder de logistieke structuur, lozing van het effluent, kwetsbaarheid van gebieden ten aanzien van activiteiten van genoemde inrichting. Ten aanzien van de lozing van het effluent (permeaat) acht ik het raadzaam dat overleg wordt gevoerd met betrokken beheerders van rioolwaterzuiveringsinstallatie of oppervlaktewater."

Hierop wordt als volgt gereageerd.
Overleg met de genoemde beheerders heeft plaats gevonden. Voor het overige wordt verwezen naar het gestelde onder 3.

5. Het ontwerp-plan is ook ter beoordeling voorgelegd aan de provinciale diensten. Bij brief van 10 mei 1996, nr. RG96.18125, wordt het volgende bericht.
"Het plan voorziet in de oprichting van een mestbewerkingsbedrijf. Het bedrijf wordt gesitueerd op een deel van het terrein van de inmiddels gesloten stortplaats 't Bellegoor, waar niet gestort is. Hierdoor komt de installatie te liggen binnen de reeds ten behoeve van de stort aangebrachte beplanting, welke overigens nog geen afschermende werking heeft. De diensten constateren dat de locatiekeuze vooral is ingegeven door de centrale ligging temidden van het mestoverschotgebied voor dunne mest. Alternatieve locaties zijn er niet of zijn ongeschikt. Het grootschalige industrieterrein ten noorden van Groenlo wordt niet op korte termijn ontwikkeld. Zo deze ontwikkeling al doorgaat, kan daar absoluut niet op worden gewacht. Op het reguliere bedrijventerrein De Kiefte is theoretisch gezien nog net voldoende ruimte te vinden, maar De Kiefte kent geen segmentering en is daardoor ongeschikt. Concreet betekent dat namelijk dat de mestverwerking bij bedrijven als een meubeltoonzaal, keukencentrum, bouwmarkt en garagebedrijf geplaatst zou moeten worden. Dit acht uw gemeentebestuur onaanvaardbaar, hetgeen door de diensten wordt onderschreven.
De diensten constateren dat zowel het vigerende streekplan als het ontwerpstreekplan weinig houvast bieden voor het beoordelen van initiatieven als mestbewerking in het buitengebied. Wel is in de strategienota "locaties grootschalige mestverwerking in Gelderland" het rijksstandpunt Vinex met betrekking tot mestverwerking opgenomen.

In grote lijnen zal dit rijksbeleid, zoals neergelegd in de Vinex (paragraaf 4.9. blz. 30), ook richtinggevend zijn voor een voorstel tot aanvulling van het nieuwe streekplan, waartoe mede op grond van het onderhavige plan is besloten. Het voorliggende plan past op belangrijke punten binnen de uitgangspunten van bedoeld rijksbeleid en dus eveneens binnen het nog te formuleren streekplanbeleid. Met de oprichting van het mestbewerkingsbedrijf op de voorgestelde locatie kan daarom worden ingestemd.
De diensten constateren dat voor de installatie een MER is gestart. Zij wijzen er op dat de milieuvergunning, die MER-plichtig is, op zijn vroegst begin 1997 kan worden verleend. De diensten verzoeken u de relevante resultaten van de MER in de plantoelichting op te nemen en zonodig de plankaart en/of planvoorschriften daarop aan te passen.
De milieu-aspecten "te lozen water, bodem en grondwater", "geur" en "geluid" leveren geen problemen op.
De beperkte verkeerstoename, veroorzaakt door aan- en afvoer, levert eveneens geen problemen op.
Uit landbouwkundig oogpunt bestaat in het bijzonder aan deze mestbewerkingsinstallatie grote behoefte.
Met de planvoorschriften kan worden ingestemd.
De provinciale diensten adviseren u het plan, met inachtneming van de gemaakte opmerking, verder in procedure te brengen."

Hierop wordt als volgt gereageerd.
De mee te nemen opmerking heeft betrekking op het in de plantoelichting opnemen van de relevante gegevens uit de MER. Volstaan wordt met te verwijzen naar hetgeen in de reactie onder 3 is verwoord.